

Till Utbildningsdepartementet
U2025/00233

Remissvar - På språklig grund (SOU 2025:9)

Övergripande kommentarer

Grundläggande svenska som andraspråk

Östersunds kommun ser positivt på förslaget om införande av Grundläggande svenska som andraspråk. Att samordna grundläggande svenska som andraspråk med kursplanen i svenska som andraspråk gör det också möjligt för skolan att med sin kompetens och sitt elevansvar avgöra när elev är redo att ta steget från grundläggande svenska som andraspråk till svenska som andraspråk. Utredningen föreslår också att elever övergår till ämnet svenska när svenska som andraspråk anses avklarat utifrån nya villkor, vilket kan gynna elevens fortsatta utbildning i ämnet svenska.

Modersmålsundervisningen

Det finns behov av att kvalitetshöja modersmålsundervisningen. Bristen på forskning i ämnet medför en otydlighet. Ett flertal syften för modersmålsundervisning har funnits och flera lever kvar, och det är möjligt att man velat betona betydelsen av modersmålsundervisning genom att visa på dess behövlighet på flera olika sätt. Ett mindre antal syften skulle kunna visa på tydligare grund för modersmålsämnet.

Kommentarer till specifika delar av remissen

Betänkande del 1

Angående hur ämnet svenska som andraspråk ska möta behov hos elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket.

Östersunds kommun:

- håller med om att det finns behov av att se över och därefter möta behov hos nyanlända elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket.

- anser också att förslaget att komplettera kursplanen svenska som andraspråk med grundläggande svenska som andraspråk har potential.
- ser fördelar med att undanta grundläggande svenska som andraspråkkursen från betyg så att eleven kan ägna sig åt att fördjupa sig i uppstart av svenska-utbildningen
- är ur ett studiehandledningsperspektiv positiv till grundläggande svenska som andraspråk. Det kan innebära att behovet av studiehandledning minskar.
- accepterar förtydligandet att elever ska kunna anses få möjlighet att övergå från ämnet svenska som andraspråk till ämnet svenska
- känner mycket stark oro kring merkostnad för skolor och dess huvudmän när det gäller ökad kostnad för tre parallella svenskaundervisningsformer.
- ser ett stort ökat behov av behöriga SvA-lärare som kan ta sig an de nya uppdragen utifrån kompetens.
- vill tillstå att en maxgräns för grundläggande svenska som andraspråk på 2 år kan vara verkningsfullt. Dock bör betonas att skolan inte får avvakta och vänta ut tvåårsgräns om det dessförinnan finns en oro för elevens språkutveckling.
- är positiv till att elever som genomför grundläggande svenska som andraspråk ska undantas från nationella prov i svenska. Också ur ett studiehandledningsperspektiv kan denna åtgärd förbereda den helt nyanlände eleven så att hen inte direkt startar med att få svårigheter att följa undervisningen i svenska språket

Betänkande del 2

Översyn av modersmålsundervisningen

Östersunds kommun:

- har förstått att det finns brister i Sverige när det gäller kvaliteten för modersmålsundervisning
- ser positivt på de åtgärder utredningen belyser, tex garanterad undervisningstid, inget minsta antal elever vid modersmålsundervisning, schemalagd undervisning under dagtid, fjärrundervisningsmöjlighet, adekvat lärarbehörighet samt systematisk kompetensutveckling för medarbetarna
- ser att modersmålsundervisning påverkar eleven och hela dess skolutveckling positivt, vilket bekräftas i utredningen som konstaterar att det inte finns forskning som bevisar motsatsen

- ser en stor risk i att behövda resurser inte finns tillgängliga för att höja kvaliteten för modersmåselever i skolan. Riktad statlig ersättning kan vara en lösning.
- ställer sig bakom utredningens antagande att modersmålsundervisning är gynnsam för elevers språk- och kunskapsutveckling generellt.
- håller med om att det borde gynna modersmålsundervisningen om det finns få starka syften, istället för många svaga.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Barn- och utbildningsnämnden

Yttrandet skickas till Utbildningsdepartementet via e-post till u.remissvar@regeringskansliet.se och u.s.remissvar@regeringskansliet.se.